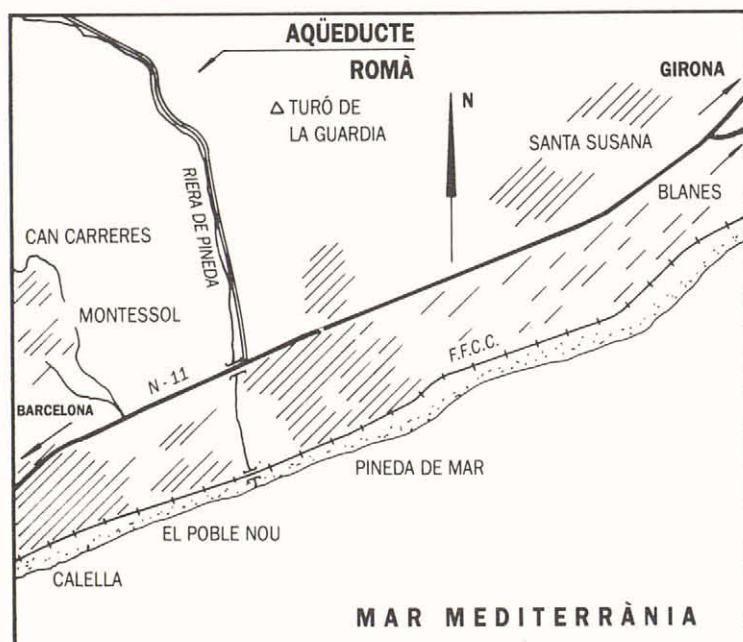
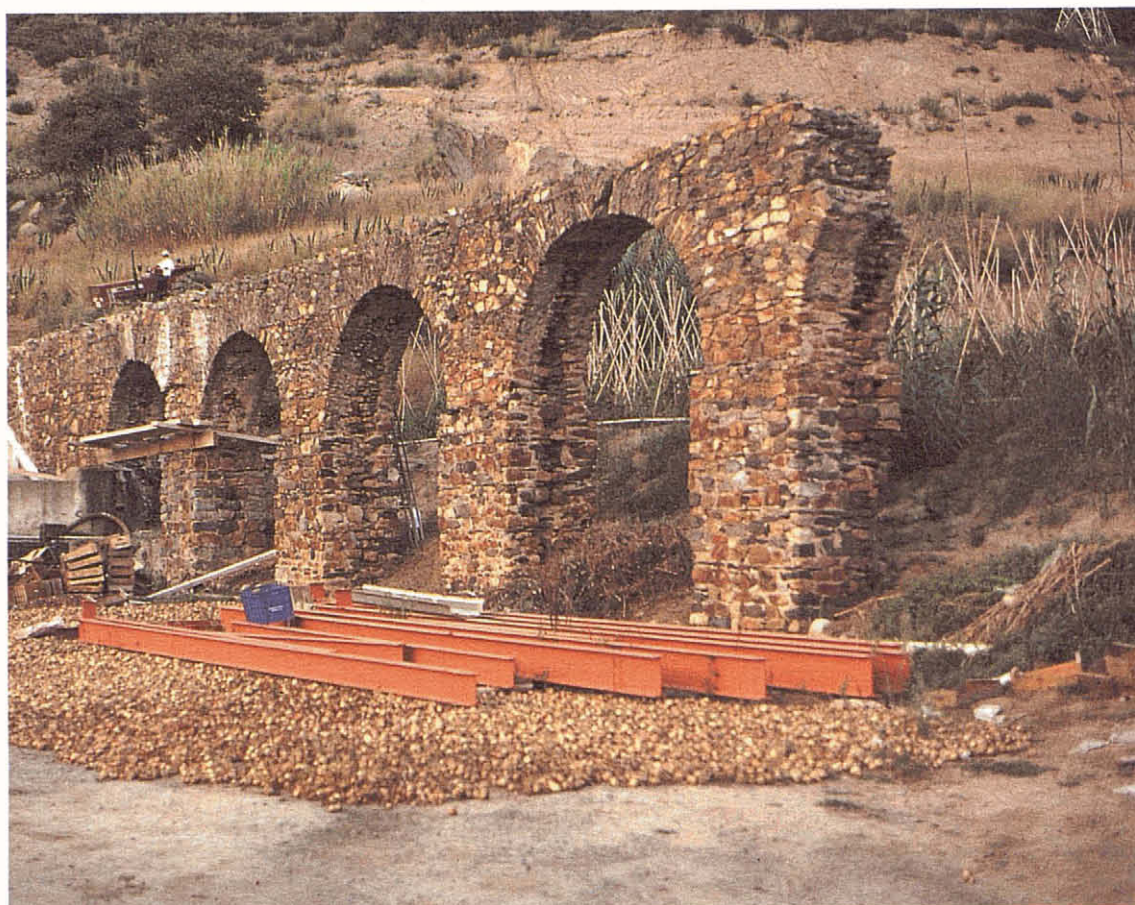

L'aqüeducte romà de Pineda de Mar

Denominació:
Aqüeducte romà de Pineda de Mar

Terme Municipal:
Pineda de Mar

Comarca:
El Maresme

Període d'utilització:
Segles II i III d. de C.

El municipi de Pineda de Mar s'estén pel sector més septentrional de la comarca del Maresme, entre el massís del Montnegre i el mar. A l'àrea desembruquen algunes rieres entre les quals hi ha la de Pineda. En aquesta conca fluvial, a l'alçada del torrent de can Cua i a ponent del turó de la Guàrdia, es troben les restes, actualment conservades, de l'aqüeducte romà de Pineda.

L'aqüeducte, orientat en direcció nord-est/sud-oest, creua el torrent de can Cua per mitjà d'arcades, de les quals actualment només es conserven quatre i la base d'una cinquena ja desapareguda. Aquestes se sostenen sobre pilastres i a la banda del nord descansen en un mur que portava la conducció d'aigua sobre les arcades.

Les característiques morfològiques de la construcció foren descrites en una monografia dedicada a l'aqüeducte (PRAT I PUIG, F, 1936). Segons aquest autor, els pilars, de secció trapezoïdal, tenen unes dimensions que oscil·len entre 1,75 m, 1,30 m de llargada i 1,21 m d'amplada. La distància entre els pilars, i el diàmetre de les arcades, es fa més gran com més avancem cap al sud arribant a un màxim de 3,71 m entre el tercer i el quart pilar. Mentre les dues primeres arcades són quasi de mig punt, la 3a. i la 4a. són rebaixades. El mur té 7 m de longitud. La seva amplada, com la de les arcades muntades sobre els pilars, és de 1,05 m. La longitud total de la construcció actualment conservada és de 29,30 m.

L'obra és construïda amb pedra petita treballada en la cara vista, no escairada, lligada amb morter de cal i sorra gruixuda, i disposada sense formar filades. L'interior de l'obra també és format per pedra petita i morter. Les arcades són fetes de pedra plana disposada radialment, mentre que la clau s'ha solucionat col·locant lloses en forma d'espiga.

Tota la construcció és travessada successivament per uns forats d'uns 4 cm de diàmetre, a intervals aproximats d'uns 60 cm, i que probablement serviren per muntar l'encofrat. Aquesta successió de forats coincideix amb l'anivellament de l'obra, formant filada, amb palets, pissarres i morter, i segurament correspon a les successives fases de construcció. Com a evidència de la tècnica constructiva, el parament presenta en alguns punts un revestiment fi de morter.

L'única resta conservada de la canalització és un fragment d'*opus signinum*, conservat sobre el mur, que correspon al pis del canal i que indica, doncs, el nivell de circulació de l'aigua.

Com a testimoni de la continuïtat de l'aqüeducte cap al sud es con-

serven restes d'un mur sobre el marge sud del torrent.

Les característiques constructives descrites evidencien una obra de bona factura, però sense el caràcter fastuós i monumental d'altres aqüeductes de tipus urbà coneguts. En aquest cas l'obra sembla que s'escapa del caràcter propagandístic de les construccions anàlogues i pretén, en canvi, solucionar de la manera més estricta les necessitats que van aconsellar-ne la construcció: el transport d'aigua.

Segons Prat i Puig (1933), l'aqüeducte captava les aigües de la capçalera de la riera i en seguia la ribera esquerra fins a la plana litoral, on se'l va relacionar amb el *lacus* de can Roig. En aquest mas se situen les restes d'una vil·la romana que presenta un moment d'esplendor als segles II-III d. C. A partir d'aquestes dades s'ha apuntat que el període que va estar en funcionament coincidia amb aquest moment (SOLER CASELLES, A. 1980), i també que la seva funció era fornir d'aigua per al regatge de la plana. Aquesta funció pot explicar-ne la construcció, que responia a unes necessitats concretes i suposava una transformació més en el paisatge, fruit d'una beneficiosa explotació agrícola d'aquest territori en l'època romana. En aquest sentit, però, caldria realitzar un estudi detallat del seu recorregut, que, en relació amb l'ordenació del poblament antic en el territori, ajudés a fer una interpretació més bona de tot el conjunt arquitectònic.

Bibliografia:

CLARIANA I ROIG, J. F.

L'aqüeducte romà de Pineda de Mar (Maresme). Laietània I. Estudis d'arqueologia del Maresme. Museu de Mataró. Secció arqueològica. 1981.

FERNÁNDEZ CASADO,

Acueductos romanos en España. Instituto E. Torroja. Madrid. 1972.

PRAT I PUIG, F.

L'aqüeducte romà de Pineda. Institut d'Estudis Catalans. Memòries de la secció històrico-arqueològica, VII. Barcelona. 1936.

SOLER I CASELLAS, A.

Memòria: l'aqüeducte romà de Pineda de Mar (Maresme). Laietània II. Estudis d'arqueologia del Maresme. Museu de Mataró, Secció arqueològica. 1982.

SOLER I CASELLAS, A.

Troballes romanes a Can Roig (III) Quaderns de Prehistòria i Arqueologia del Maresme, núm. 11-12. Mataró. 1980.

Agraïments:

Volem expressar el nostre agraïment a l'Arxiu Històric de l'Ajuntament de Pineda de Mar que tan gentilment ens va facilitar tota la informació que sol·licitàrem.